

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda: Becskerek (Nagybecskerek), Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

SZOMBAT, 1944 február 19

Előfizetésben:

Évente 840 félévre 420
negyedévre 210 havonta : 70

Finnország felé figyel a világ szeme

Budapest, febr. 18.

Ugy a világsajtó, mint a politikai körök nagy figyelemmel kísérik a finnországi eseményeket. Pontos értesülései sekinnek sincsenek, ezzel szemben a találgatások és rémhírek özöne került már is forgalomba. Finnország titokzatosan hallgat. Minisztertanács, minisztertanácsot követ. Beavatott politikai körökben nyugodtan figyelik az eseményeket és megjegyzik: Finnország függetlenségét meg fogja őrizni.

Sigemicu

nagy beszédet mondott

Tokió, febr. 18.

Sigemicu japán külügyminiszter az országgyűlésen kijelentette, hogy a mostani háborus viszály a legnagyobb imperialista háboru, amelyet Amerika és Anglia valaha indított, és pedig abból a célból, hogy az egész világot gyarmatává tegye. Japán nélkül angolok és amerikaiak teszik rá a kezüket Nagykelet-Ázsiára. Ebben a szellemben léptek háboruba és Japán rendületlenül bízik a végő győzelemben.

György görög király

Londonban

Stockholm, febr. 18.

György görög király annakidején eltűnt Görögországból és Angliába menekült. Amíg a többi emigráns király és politikus állandó hallgatta a hangját, nyilatkozatokkal árasztották el a világ minden táját, a volt görög király teljes visszavonultságban élt. Nem nyilatkozott, nem kilincsel. Mint hírlík most Londonba érkezett és druszáját VI. György angol királyt meglátogatja, valamint érintkezésbe lép az angol vezető politikusokkal.

Uj típusu vitorlás-repülőgép

Helsinki, febr. 18.

Helsinki-ben az ottani Aero klub és hivatalos körök vezetői jelenlétében egy magyar eredetű új típusu vitorlás repülőgépet mutattak be. A találmány lényege az, hogy a vitorlásba beépítettek egy motort és így nem kell más segítség, hanem annak erejével emelkedik a magasba. A finn vitorlás repülők bizottságot küldenek Magyarországra tanulmányútra.

Elégedetlenek a görög emigránsok

Ankara, febr. 18.

Ankarában a hét végén Politis volt római görög követ panaszt tett az angol követségen az angolszászoknak Viktor Emánuellel és Badoglioval való együttműködése miatt. Szerinte emiatt a Balkánon tűnőben van a partizánok ellenzéki magatartása a németekkel szemben.

A német gránátosok, tüzérség, gránátvelők, tigrisek, csatarepülők nagy védelmi sikere Vitebszknél

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

Krivojrogtól délkeletre a szovjet csapatok eredmény nélkül támadtak. A német páncélos kötelékek előretörése során számos hadifogoly és zsákmány jutott német kézre.

Saskovtól keletre a német csapatok, az ellenség szívós ellenállása dacára, továbbra is előre haladtak és megsemmisítettek 36 szovjet páncélost. Cserkasszitól nyugatra a németek elhárították a bolsevisták ellentámadását.

Az ellenség Vitebszknél újból megkezdte páncélosoktól és csatarepülőktől támogatott áttörési kísérleteit. A bátor német gránátosok, a tüzérség, gránátvelők egységei, tigrisek, a rohamtüzérség és csatarepülők támogatása mellett kemény küzdelmekben teljes védelmisikert értek el.

Az Ilmen- és Pejpusz-tó között és Narvánál az ellenség számos támadást vezetett, amelyeket a németek kemény harcokban és az

ellenség súlyos veszteségével elhárítottak. A küzdelmek során egyetlen harcszakaszon elpusztult két szovjet zászlóalj.

Ellenséges repülők elmúlt éjjel súlyos támadást intéztek a finn főváros Helsinki ellen. A légvédelmi tüzérség lelőtt 8 ellenséges repülőgépet.

Rómától délre a német csapatok ismét megkezdtek hadműveleteiket a nettunói hídfő megszükitésére. Az egyik páncélosoktól támogatott ellenséges támadást, Apriiától délkeletre, a németek az ellenség súlyos veszteségével elhárították.

Cassinó harszakasán az ellenség újból megtámadta a német állásokat. A támadások kemény elhárító küzdelmekben meghiusultak. A német tengerpartmenti tüzérség hathatósan támadta Gaeta tengeröblében az ellenség élénk hajóforgalmát.

Az Adriai tengerparton egy német rohamcsapat kifüstölt egy ellenséges támaszpontot, amelynek során hadifoglyok és zsákmány jutottak német kézre.

Megingathatatlan a német-bolgár szövetség

Szófia, febr. 18.

Weichs vezértábornagy kétnapos látogatást tett a bolgár fővárosban, ahol ünnepélyesen fogadták. Megbeszélései a hadügyminiszternél, a vezérkari főnöknél, a régenstanácsnál és a miniszterelnöknél az irányadó bolgár katonai és politikai személyiségekkel a német-bolgár kapcsolatokat jellemző fegyverbarátság szellemében folytak. A bolgár távirati irodát illetékes

helyen felhatalmazták különböző külföldi fantasztikus híreknek megcáfolására, amelyek szerint Szófiában és másutt megbeszéléseket folytattak egy balkáni szövetség megteremtésére, hogy Bulgária egyes szomszédai irányában invázió esetére különleges katonai intézkedéseket tettek, továbbá azt is, hogy Bulgária újabb balkáni övezetek védelmét vállalná és a bolgár határokat megváltoztatná.

Észak-Afrika kifosztása

Páris, febr. 18.

Albert Denis volt francia tiszt és vezetőpolitikus, annakidején, Girauddal Marokkóba ment. Az ottani zűrzavar azonban annyira hatott lelkiismeretére, hogy Spanyországba menekült. Hogy menekülését érthetővé tegye, most a „Paris Soir”-ban cikket írt. Kifejtette, azért menekült Afrikába, hogy részt vegyen abban a munkában, amelynek célja Franciaország felszabadítása. Utólag őszintén bevallja, amit akkor akart, azt ma csak agyrémnek lehet mondani. A német megszállás az angolszászokkal szemben valóságos szerencse. Összehasonlítva a német katonai kor-

rekségét a yenkeek marakodó természetű katonáinak viselkedésével, borzalommal kell az amerikaiaktól elfordulni. Az amerikai katona minden jognak fittyet hány és visszaél vele. Marokkóban az asszonyok, nők általában, este már nem járhatnak az utcán, hogy a yenkeek erőszakoskodásait elkerüljék.

Az általános helyzet pedig még le-sujtőbb. Az újságok és kereskedők rendszerint azok érdekeit szolgálják, akiket történetesen erősebbnek tartanak. Azok alatt amerikaiak, angolok és franciák értendők. Giraud elvezette minden tekintélyét. Senkisért törődik vele, és rendelkezéseit semmibe

sem veszik. Az amerikaiak mindent megvesznek, amit lehet. Maguknak kaparítanak bányákat, szántóföldeket és más fekvőségeket. Az amerikai pénz előzőli egész Észak-Afrikát. Valóságos kifosztás folyik.

Denis végül kijelenti: Párisba szándékozik visszatérni, mert az a meggyőződése, csak az a francia szolgálja hazája érdekeit aki otthon van és otthon marad Franciaországban.

Alexander nyilatkozott

Bern, febr. 18.

Egy svajci lap londoni levelezője közli Alexander tábornok nyilatkozatát, amely szerint az olaszországi stratégia vezetésére illetékes helyek semmiképpen sem teremtették meg a legkedvezőbb feltételeket a hadseregeknek. A terep nehézségei és az utak elaknázítása igen nagy jelentőséget nyert. Róma felé való gyors előtöréssel Londonban már egyáltalán nem számítanak.

Wilkie és Sumner Welles megegyeztek

Madrid, febr. 18.

Sumner Welles volt külügyi államtitkár és Wilkie között hosszú megbeszélés volt, amelynek során Wilkie állítólag kötelezte magát, hogy megválasztása esetén Sumner Wellest nevezi ki külügyminiszterré. Hír szerint ez esetben szoros együttműködést teremtenének az USA és a szovjetunió között. Az eltávozott államtitkár és Wilkie együttműködése erősen nyugtalanítja Rooseveltt híveit.

Badoglio egyezkedik

Velence, febr. 18.

Az angol hirszolgalat jelentése szerint a szövetségesek és a Badoglio-kormány negyven cikkelyből álló egyezményt írt alá, amely az Olaszország által teljesítendő, helyenkint igen súlyos, gazdasági és pénzügyi feltételeket foglalja magába.

Morgenthau köruton

Róma, febr. 18.

Morgenthau amerikai pénzügyminiszter, aki az utóbbi hetekben bejárta a szövetségesek kezére került olasz területeket, majd Északafrikában tett látogatást, Egyiptomban nyilatkozott utazásának feladatairól. Kijelentette, hogy Olaszországban és Északafrikában tárgyalásokat folytatott a valutaviszonyok rögzítése érdekében. A miniszterrel együtt utazott Európába az amerikai pénzügyminisztérium egyik legkiválóbb valutaszakértője, Harry D. White is. Az ő tanácsai alapján állapítják majd meg, mint mondja, a valuták egymáshoz való értékviszonyát a szövetségesek által megszállt területeken.

Magyar fa sorsa

Az élőfa életjelenségeiben van valami törvényszerűség. Rügyezik, levelesedik, lombosodik, kivirágzik, gyümölcsöt terem, ágakat, gyökeket ereszt: mozdulatlan, élettelensége csak látszólagos. Az erős, az egészséges fa dacol az idő vasfogával, hatalmas faóriássá növekedik. A gyenge, csenevész fa elszárad, eldől, kipusztul, mint az esendő ember, azonban emberi nemzedékeket túlél egy-egy szívós életű fa: nekünk is vannak emlékfáink, amelyek még Rákóczi, Kosuthot, Rózsa Sándort látták, s ezért nevezték el róluk kiemelkedő fáinkat. Mennyi hasonlatra ad alkalmat a fának az élete, a fa sorsa; némelyik nemzeti jelképpé válik. Hogyan is írta Ady?

Száradjon el az iharfa,
A büszke fa, a magyar fa!

A fakultusz, a fák tisztelete, az a hit, hogy az élőfában magasabb rendű szellemek laknak, általánosnak mondható. A közismert mozzanatok mondákban és mesékben, hogy a szerencsétlen végzetű, ártatlan és hű szerelmes holta után virág, fa növény lesz, s hogy a tündérek nádszázból, almából, fatörzsből lépnek elő. Ezek a szóvirágoknak, természeti hasonlatoknak látszó mozzanatok a lélekvándorlás és más vallásos hiedelmek emléke.

Babonás szokásaink között is van arra adalékunk, hogy a szellemek az emberből az élőfába mennek át. A hideglázban szenvedő ember az élőfához megy, köszönti és azt mondja: „Vendéget hoztam neked, a harmadnapos hideglelést. Itt pusztulj el vele együtt. Terád hagyom, többet vissza se nézek.” A fát a jó szellem élteti, a rossz szellem elpusztítja. Mivel az élőfában általában jóindulatú szellemek laknak, gyakran „kapkodunk fűhöz-fához” (segítségért), s „ígérünk fűt-fát”, azaz: minden jót.

A falusi udvarok bejáratánál súlyos faoszlopok tartják némán, mozdulatlanul a kapu szárnyait: kapufélfá, kapufa a vevük, de régebben fakép, bálványkép néven is emlegették („faképnél hagy” szólásunk is erre utal). Porcsalmán (Szatmár megye) olyan kapufákat láttam, amelyeket teljes gyökérzetükkel a földben, vagy éppen élőfák törzseiből készítették a kapubálványt.

A kapubálvány egyes vidékeken — különösen a régi időkben — szoboralaku faoszlop volt: emberi felsőtestet vagy fejet ábrázolt. Más vidékek kapufáinak geometriai díszítései tagoltságukkal árulják csak el, hogy a hajdani emberalakú díszítésből stílizálódtak mai formájukba. Nem emberalakúak többé, de van fejük, nyakuk és válluk. Valószínű, hogy őseink pogány hitvilágának a maradványai ezek; eredetileg a háznépet védő szellemek jelképei voltak. Osztályok hőseinek itt említi a kapufába faragott, a város kapuját őriző, mohos, penészes arcú, torzalaku, szakállas bálványt. A Dráva mellékén a kapubálvány neve őrfá, ami valószínűleg a kapubálvány őriző, védő szerepére utal.

A bálványokat élő fatörzsekből faragták ki őseink. Erre mutatnak a rokonnépeinknél ismert világfák, amelyeket teljes gyökérzetükkel ástak be a sámán (pap) szertartásainak színhelyére: sátrának közepére. Ennek a fának a koronáját részben meghagyták. A halottakat nagy fák tövében temették el, mert ezekben kivételes képességű szellemek laktak, akik segítségére lehettek a meghaltak alvilági útjában.

Németország és Japán ipari ereje félelmetes

Amsterdam, febr. 18.

„Németország és Japán ipari ereje még mindig óriási és katonai tekintetben még mindig a tengelyhatalmaké a világbajnokság” — jelentette ki Harry Hopkins, Roosevelt legbizalmasabb munkatársa az „American Magazin” legújabb számában. Az európai ipari központok ellen végrehajtott

súlyos légitámadások ellenére Németországnak ma több hadianyaggyára van, mint a háború kitörésekor. Japán háborús ereje nem csupán jó, hanem még egyre javul — állapítja meg Hopkins — és ez a javulás továbbra is előre halad, ha a japán hadianyaggyárakat szét nem rombolják és nem süllyesztenek el több japán hajót.

Megegyeztek az arabok

Konstantinápoly, febr. 18.

A szíriai miniszterelnök és külügyminiszter kairói tárgyalásai, amelyek az arab államok egyesülésének kérdéséről folytak Nahaz pasa egyiptomi miniszterelnökkel, befejeződtek. A kiadott hivatalos jelentés szerint az arab egyesülés problémáját a legszívélyesebb őszhangban vitatták meg. Az eredményről a hivatalos kommuniké nem tesz említést.

Jusszuf Jassin sejk, Ibn Saud külön megbízottja a tárgyalások befejeztével nyilatkozatot adott az arab távirati iroda képviselőjének. Hangsúlyozta,

hogy egyiptomi utjának célja minden arabnak és mohamedánnak szívügye. A megbeszélések részleteire egyelőre nem terjedhet ki, végső céljuk és megvalósulásuk azonban megfelel majd az arab reményeknek. Céllunk az, mondotta, hogy az arab nemzetet szolgáljuk, mert az arab nemzet egységes nemzet és problémái egységes kérdések.

Befejezésül kijentette a külön megbízott, hogy a palesztinai kérdést is zán arab érdekek alapján kell megoldani.

Ezerkétszáz tonnás uszályok a Sión

A napokban Bánffy Dániel báró és Reményi Schneller Lajos miniszterek megtekintették azokat a nagyszabású munkálatokat, amelyek Siófokon, a Sió torkolatánál folynak. Hatalmas zsiliprendszer és vízierőmű épül itt, amely elkészülte után mintegy 8400 négyzetkilométer, vagyis Veszprém, Somogy, Fejér és Tolna vármegyék jelentős mezőgazdasági területeit kapcsolja az olcsó viziszállítás lehetőségeibe.

A Sió hajózhatóvá tételének előmunkálatai még a múlt évben kezdődtek. A gyakorlati kivitelezésre ez év tavaszán került sor. Mintegy 45 000 köbméter földet emeltek ki itt magyar mérnökök irányításával és kubikus szakmunkások vezetése alatt, a kiemelt földdel a Balaton egy részét hódították vissza termőterületnek. Az így nyert 4 katasztrális hold értéke, a siófoki villaterületek árait figyelembevéve, mintegy 1,000 000 pengő. Mivel az egész építkezés költsége három és félmillió, rendkívül jelentős ez a területnyereség.

A munkások most 6—8 méterre a Balaton szintje alatt dolgoznak a munkagödörben. Természetesen óriási nehézségekbe ütközött, hogy ezt a hatalmas gödört víztelenítsék, mert a Balaton mindössze 8 méterre van a munkahelytől. A kérdést úgy oldották meg, hogy a munkahely körül mindenütt kutakat fúrtak s ezekből elektromos üzemű szivattyúk állandóan átemelik a szivárgó vizet a Balatonba.

A most készülő zsilip munkálatai annyira előrehaladtak, hogy decemberre valószínűleg elkészül az egész mű, a vasból készítendő zsilipkapu kivételével. Az új zsilipnek az a nagy jelentősége, hogy úgy felduzzasztja majd a Sió vizét, hogy nemcsak csónakokkal, hanem hajókkal, sőt 1200 tonnás Rajna uszályokkal is fel lehet jutni majd a Dunáról a Sión a Balatonra. A zsilip megépítése — mint mondtuk — óriási

területek lakosságát érinti, jobb értékesítési lehetőséghez jutnak a termelők: az előzetes számítás szerint szemterményeket mázsánként 1 pengővel többet fizethet a kereskedő a gazdáknak, annak ellenére, hogy a fogyasztó mégis 5—8 százalékkal olcsóbban jut a Balaton mentén az élelmickekhez.

Vannak más előnyei is természetesen az új Sió zsilip megépítésének. A Sió menti gazdák olcsó öntözési lehetőséghez jutnak, amivel itt is megvalósulhat a jövedelmezőbb kertgazdálkodás. Szó van róla, hogy a 122 kilométer hosszú folyócska partjain ipartelepeket létesítenek, amelyek felhasználják azt a roppant vízierőmennyiséget, amely eddig felhasználatlanul folyt le a Sión.

Tudni kell, hogy száraz években 100 millió, a nedves években pedig 1 milliárd köbméter vizet kell leereszteni a Sión a Balatonból. A zsilipépítkezéssel kapcsolatban előkészítették egy erőműtelep tervét is, amelynek teljesítménye — elektromos áramban — 2 millió kilowatt óra lesz.

Okos megoldással ezt a mennyiséget az esti csucsforgalom idejére fogják tárolni, ami azt jelenti, hogy a lehető legolcsóbb energiával és vilányvilágítással lehet majd ellátni a balatoni és siómenti kisgazdaságokat. Azt pedig, hogy az elektromosság mit jelent a további fejlődés szempontjából, ma már nem kell senkinek külön magyarázni.

A lázas ütemben folyó építkezéseket az őszi Balatonra érkezett miniszterek nagy érdeklődéssel szemlélték s a jelenlévő újságírók előtt kijelentették, hogy most már a legközelebbi nagy terv a Tisza—Duna csatorna megépítése, amely az egész Tiszántúlt bekapcsolja majd a vízi szállítás nagy előnyeibe.

A sámánoknak külön fáik voltak, amelyektől hatalmuk, tudásuk, életük függött. Ha a fa elszáradt, ki-dőlt, megszűnt a sámánnak gyógyító hatalma is: a fával együtt a sámán is meghalt.

Az élőfával és az oszlopokkal kapcsolatos népi hiedelmek összefüggenek őseink lélekhitével és

szellemvilágával, tehát hasonlatainak, szólásaink igen sokszor évezredek hagyományokban gyökereznek. A mai magyar ember nem ismeri jelentésüket, de használja őket változatlanul kegyeletből, mert tudja, hogy ezek a szívós életű szólások nem egyszerű szóvirágok, hanem a magyar lélek legmélyebb, legősibb rétegére utalnak.

Sakkmérkőzések Oroszlámoson

Oroszlámos, febr. 18.

Az oroszlámosi magyarság sakkozói február 9 én barátságos mérkőzést játszottak a helybeli szerb sakkozókcal. A mérkőzés eredménye 6:6 arányban döntetlenül végződött, ami az itteni magyarság köreiben általános meglepetést váltott ki.

Az ellenfél, aki régi rutinizott játékosokkal rendelkezik, visszavágó mérkőzésre hívta ki a fiatal magyar sakkozójakat.

A mérkőzés nagyszámu érdeklődő jelenlétében — óriási meglepetésre — a magyarság győzelmével végződött. Az eredmény 7 $\frac{1}{2}$:4 $\frac{1}{2}$ a magyarok javára.

A magyar játékosok közül kitűnően játszott Koncz Pál és Német János, de a többiek is — névszerint — Magó János, Falu I. Iván, Holló Péter, Juhász Gy. és Bognár M. is kiválóan megállották a helyüket.

A mérkőzések, amelyek megmutatták, hogy a magyarság nemcsak fizikailag, hanem szellemi téren is megállja a helyét, Zsoldos Pál helyiségében lettek megtartva.

A mérkőzéseket Bognár Mátyás rendezte.

A BMKSz VI. mezőgazdasági osztályának közleményei

Tengeriszállításra vonatkozó rendelet: Rendelet jelent meg, amelynek értelmében a termelők kötelesek a kiírt mennyiségű tengerit legkésőbb 1944 március 15 ig leszállítani a meghatalmazott átvéőknek. Ilyenek a Központi Gazdasági Szövetkezet által helyi bizományosokként megbízott Gazdakörök a következő községekben: Torontálvásárhely, Ürményháza, Magyarcsernye, Beodra, Nagyzersebetlak, Felsőmuz-lya, H. rtelendyfalva, Majdán, Nagybikács, Olécz, Padé, Szaján, Taná falva, Toba, Torda, Torontál-roszi, Torontálpolya, Lukácsfalva, Törz udvarnok és Boka. A termelő szállíthat szemes vagy csöves tengerit. Az utóbbi esetében köteles az átvéőknek megfizetni a község által megállapított morzsolási díjat, azonban a csutka a termelőt illeti. A csöves és szemes tengeri aránya 75:100, azaz 100, kg csöves tengeri 75 kg szemesnek lesz számítva. Mindazon termelők, akik leszállítási kötelezettségüknek nem tesznek eleget a jelzett időpontig, büntetésben részesülnek. A csöves tengeri ára 300 Din mázsánként. A Gazdakörök szólítsák fel a gazdákat, hogy járjanak el a rendelet értelmében.

Házasság

céljából levele z ni szeretnék 38—45 évig, középtermetű, barna nővel „Ma nincs titok” jelige alatt Csakis fényképes leveleket a kiadóhivatalba kérek. 185

Ügyes
szakácsnő
tisztítkézdében
felvétetik.
Jelentkezések a kiadóhivatalban 179

HIREK

Eisenhower beismeri, hogy kemény küzdelmek lesznek még

Vichy, febr. 18.

Az európai déli arcvonal angol-száz a főparancsnoka, Eisenhower tábornok az algiri rádióban beszédet mondott és kijelentette, hogy a háború nagyon kemény és sok vér áldozatot követel. Felhívta az ott honlevőket, hogy szilárdan álljanak a harcoló katonák mögött, mert nekik és a katonáknak egyformán kell küzdeniük a győzelemért, márpedig ez „még igen messze van”. Anglia közlekedésiügyi minisztere ugyanekkor a női mezőgazdasági segéd

erők gyűlésén azt mondta, hogy Anglia boldog lehet, ha még tizenkét hónapig a mostani husadagokat élvezheti és általában meg lehet elégedve, ha az élelmiszerkiosztás megmaradhat a mai fokon.

Az éhhalállal fenyegetett Bengália mohamedán lakosságának Ibn Szaud arab király nagy összeget adományozott, mint Dzsiddából jelentik. A király adományát Stanley R Jordan rendkívüli dzsiddai angol követ juttatja el az indiai központi kormányhoz. Ibn Szaud naponta érdeklődik az indiai éhínségről.

Gonzales tábornok vádjai

Genf, febr. 18.

Gonzales tábornok Argentína államelnöke a sajtó képviselőinek külpolitikai nyilatkozatot adott. Az elnök — többek között — kijelentette, hogy az angolszászok állandó aknamunkát folytatnak az argentin semlegesség aláadására. Szerinte Anglia és Amerika Argentínát a kémkedések fősz-

kévé sülyesztették. Az argentin kormány ezt nem hajlandó tovább tűrni. A kormány okmányokkal bizonyítja, mennyire éltek vissza az angolszászok az argentin kormány és a rendőrhatalom bizalmával. Mindezek alapján az elnök méltatlankodva jegyezte meg, hogy az angolszászok az argentin, irásban lefektetett semlegességét papírrongynak tekintették.

Mióta vannak diplomaták?

Maga a diplomácia szó eredetileg azt a tudományos munkásságot jelentette, amely az állami iratokkal és okmányok tanulmányozásával foglalkozott, ennek megfelelően diplomatának azt az embert nevezték, aki ezzel a tudományággal behatóan foglalkozott. Miután azonban az állami okiratokkal való foglalkozás azt jelentette, hogy az illetők egyre nagyobb szerepet vittek magukban az állam ügyekben is — amelyeknek szükségképpen legjobb ismerőivé válnak — a diplomáciai tevékenység alatt egyre inkább az államok közötti szerződések megszerkesztésének és megkötésének művészetét értették. Tulajdonképpen ma is ebben az értelemben használják a diplomácia és a diplomata kifejezéseket. Tévedés volna azonban azt következtetni ebből, hogy a diplomácia csak a XV. vagy XVI. század szülötte. Sokan vallják ezt a felfogást, pedig már az ókorban, a régi Görögországban, Karthagóban és Rómában is élénk diplomáciai tevékenység folyt — a szó mai értelmében. Macedóniai Fülöp például igazi diplomata munkát végzett.

Ha azonban a mai diplomácia kereteit és formáját tekintjük, akkor valóban elegendő a XVI. századig visszamennünk, mert ebben az időben vált szokássá, hogy egyes államok állandó diplomáciai kapcsolatokat tartottak fenn más államok kormányaival. Kezdetben az volt a helyzet, hogy az államok csupán esetről-esetre, a szükséghez képest küldtek ki egy-egy diplomatát valami közös ügy megtárgyalására vagy megállapodás létrehozására. Ennek a helyzetnek a westfaliai béke vetett véget, mert ez a béke olyan állandó kapcsolatokat teremtett az egyes államok között, amelyek megkivánták az állandó érintkezést és egymás érdekeinek a szem előtt tartását. Azelőtt ugyanis az volt a helyzet, hogy minden állam csupán a maga érdekeit tekintette, amikor valami komoly probléma előtt állt és legtöbbször semmi tekintettel sem volt más állam érdekeire. Az államügyek legfőbb intézői nem tekintettek túl a saját államuk legzűkebb érdekkörén, szó sem volt arról, hogy a közös szemponjtait is szemügyre vették volna.

A westfaliai béke volt az első nemzetközi szerződés, amely államokat egy közös érdeközvettségbe tömörített, bár erről szó szerint nem tesz említést, de világosan kiolvasható a békeszerződés szelleméből. Ez a békeszerződés tekinthető a mai értelemben vett diplomácia megalapozójának.

Az így lefektetett alapokon vált egyre fontosabb tényezővé az állami életben a diplomácia és a XVIII. században már határozottan nagy szerepet kapott. Az államokat Franciaország példája ösztönözte, mert a Lajosok Franciaországa akkoriban ugyszólván minden kérdésben hangadó tényező volt. A francia udvarnál követett gyakorlatból fejlődött ki az „elismert államok” fogalma is, ami akkoriban annyit jelentett, hogy a királyi udvar hajlandó az illető idegen állammal diplomáciai viszonyt fenntartani, akár európai, akár más világrészbeli államról volt is szó. Ugyanebből az időből ered az a máig is érvényben lévő diplomáciai szokás, hogy a diplomácia érintkezési nyelve a francia. Még ma is általános szokás, hogy a nemzetközi szerződéseket a két szerződő állam nyelvén kívül franciául is megfogalmazzzák és a hivatalos, a döntő jellegű szövegnek mindenkor a francia nyelvűt tekintik.

Ugyancsak a Lajosok idejében keletkezett a „diplomáciai testület” fogalma is, amely alatt a kormánynál elismert — akkreditált — külföldi diplomaták egy közös testületnek semmiféle nemzetközi jogi munkaterülete vagy hatásköre tulajdonképp nincs, mégis bizonyos ünnepélyes alkalmakkor együtt jelennek meg az udvarnál, vagy a kormány előtt. Ilyenkor szóvivőjük a rangban legelsőnek elismert államfőnek, a római pápának apostoli követe, különben pedig az illető kormány mellett legrégebben működő diplomata vezeti a diplomáciai testületet.

Kovácsmestert

keresünk 187

nem feltétel, de ha kisebb bognármunkához ért, jobb.

ALLAMI MENTELEP. VERSEC

Járdák tisztántartása. A városi rendőrhatalom megállapította, hogy Becskerek város lakossága a házak előtti járdák tisztántartásáról nem gondoskodik kielégítően. A rendőrhatalom tehát figyelmezteti a lakosságot, hogy a háztulajdonosok, a házmesterek, valamint azok, akik uccai lakással bírnak, kötelesek a járdákat hótól, sártól és más szeméttől tisztán tartani. Fagy, vagy sáros esetén a járdákat hamuval, vagy fűréssporral kell behinteni. Akik a rendelkezéseket nem tartják be, 200-tól 2000 dinárig terjedő pénzbüntetéssel, vagy 1-től 10 napig terjedő elzárással sújtja a rendőrhatalom. A járdákat minden nap legkésőbb reggeli 7 óráig kell megtisztogatni, hamuval, vagy fűréssporral behinteni.

DMKSZ BESZERZÉSI ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETE
Nagybecskereken felkéri tagjait, hogy olaj, cukor és liszt járandóságait minden hó 25-ig okvetlenül kiváltani sziveskedjenek, ellenkező esetben az elszámolás miatt elvesztik igénylésüket.

Róma kormányzója Giovanni Orgerát nevezték ki, aki korábban hosszú ideig Nápoly polgármestere volt.

Légyvédelmi előadások. A magyar honvédelmi minisztérium rádió febr. 23-án kezdi meg sorozatos előadásait a légyvédelemről. A légyvédelmi állományok parancsnokai kötelesek az előadásokat meghallgatni.

Duna-kikötő kiépítése. A horvát kormány hozzájárulásával Vukovárnál kibővílik és modern alapon kiépítik a dunai kikötőt. Tervben áll továbbá a Duna-Száva kanális létesítése Vukovár és Samac között.

Olasz városok bombázása. Hivatalos megállapítás szerint az angol repülőgépek 207 esetben 100 olasz várost bombáztak.

Gazdasági felolvasások. Dr. Laky Dezső volt magyar ellátásiügyi miniszter Genfben és Zürichben közgazdasági kérdésekről sorozatos felolvasásokat tart.

Szobor felállítása. Bulgáriában, Russzó város főterén szobrot állítanak Karadzsa Stefan bolgár szabadságharcos hősnak.

Három egymást követő napon születtek meg a hármasikrek. Spanyolországban a hármasikrek születésére talán példátlan eset történt. Egy parasztasszony egy napon normális körülmények között egészséges gyermekeket hozott a világra. A szülés oly gyorsan és könnyű körülmények között zajlott le, hogy nem volt szükség semmi beavatkozásra. A szülés után a fiatal anya azonban nem könnyebbült meg egészen sőt három nap eltelte után szülési fájdalmi kiújultak, aminek eredménye az lett, hogy röviddel éjjel előtt egy második, egy órával később pedig egy harmadik gyermeket hozott a világra. A hármasikrek jó egészségnek örvendenek.

Hajótörést szenvedett és elsüllyedt a gibraltári szorosban a Cadizból kifutott „Cantabriens 3” nevű spanyol halászgőzös. Legénységének 16 tagját megmenettették.

Vasárnap	Febr. 29 nap
13	Kat. B. Hatvanadv. Prot. B. Ella
Hétfő	Kat. Bálint vt Prot. Bálint
Kedd	Kat. Fausztin vt. Prot. Emese
Szerda	Kat. Julianna Prot. Julianna
Csütörtök	Kat. Donát pk. vt. Prot. Donát
Péntek	Kat. Simon pk. vt. † Prot. Konrad
Szombat	Kat. Konrad hv. Prot. Zsuzanna

Időjárás: Hideg, csapadékos. Február 13-án a nap kel 6:56 és nyugszik 17:02, február 19-én 6:46 kel és 17:12 órákor nyugszik. 20 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdváltások:** Első negyed 1-én 8 óra 8 perckor. Holdtölte 9-én 6 óra 29 perckor. Utolsó negyed 17-én 8 óra 42 perckor. Újhold 24-én 2 óra 59 perckor.

Ma a Salvator (Schwarz) gyógyszerészertár - Göringgasse (Fő ucca) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszerészertár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Becskerek (Nagybecskerek) egésszerű területe szombat este 6 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Sztakity Momir lakik Horthy Miklós ucca 51. szám alatt.

Utazók figyelmébe. A vasuti állomásokon kifüggesztett következő szövegű értesítésre hívjuk föl a vasuton utazók figyelmét. A Száva és a Duna átkelésénél a vasuti kocsik ablakai csukva tartandók, az ablaktól el kell távozni. Ha valaki az átkeléskor az ablakon kihajlik, a hidőrség rálő.

Helyárok megállapítása. A Kerületi előjáróság ár- és bérmegállapító osztálya 5. számú rendeletével a mozgófénykép színházak helyárait következőképpen rögzítette. Olyan moziban, ahol minden nap tartanak előadást (városokban) a belépődíj: I. hely 35 dinár, II. hely 28, III. hely 20, IV. hely 12 dinár. Olyan moziban, ahol csak időnként tartanak előadást (kisebbségi helységek) a helyárok: I. hely 25 dinár, II. hely 18 és III. hely 10 dinár. Fentiek alapárak, amelyekhez hozzávesznek kulturális és szociális adalékot, vagyis színházi adalékot és a Nédics-alapra. A rendelkezés ellen vétőt a hatóság megbünteti. (Arrendelet 7. pontja.)

Tizenkét felesége és 59 gyermeke van egy anatóliai faluban élő török parasztnak. A család minden tagja ma kegyeskedő. A fiúk közül 14-en teljesítettek katonai szolgálatot.

A pápai palotaőrseg ujoncai a Matikánváros területén fekvő Belvedere-téren letették az esküt. Az ünnepség végén a csapat elvonult a Szentatya előtt.

Mutasd a nyelvedet, megmondom ki vagy! Egy svájci lélek-buvár megállapította, hogy az ember nyelv alakja szorosan összefügg tulajdonsága lényével. Ezek szerint hosszú, keskeny nyelvű emberek jelleme jó, míg a rövid, széles nyelvek bizonyos hajlamot mutatnak hazugságok iránt. Elővigyázat ajánlható a rövid, keskeny nyelvű emberek irányában is. Ezek állítólag százalékos biztonsággal bosszúállóak és lusták. Eme nyelvelmélet felfedezője szerint sokkal kevesebb nézeteltérés volna ember és ember között, ha bemutatkozásuknál nyelvet ölténének egymásra.

Belgium egyes részein a német lett a hivatalos nyelv, mert annyi a bevándorolt német telepes, hogy kénytelenek a belga mellett ezt is használni. Az iskolákban is tanítják ezentúl a németet.

80.000 könyvet és 600 hanglemezét osztottak ki fronton harcoló finn katonáknak a karácsonyi ünnepek alatt, a finn bajtársi szövetség gyűjtésének eredményeképpen.

Ismeretlen óriási hal. Mint Lisszabonból jelentik, a portugáliai S. Jasinto határában egy halász teljesen ismeretlen fajtájú, óriási halat fogott a folyóban. A hal hossza négy méter, szájnnyílása hetvenöt centiméter. Amikor a piacon áruba bocsátotta, még a messzebb fekvő falvak népe is összesereglett az ismeretlen hal-óriás megbámulására. A hal húsát nem volt ehető és az állatnak csak az olaját tudták felhasználni.

Különös esküvő Paláston. Pataki Zsuzsanna palásti menyasszony, Oszoli Lajos horvát legény a palásti anyakönyvvezetőnél megjelent és bejelentették két tanujuk jelenlétében, hogy szeretnének megeksüdni. Az anyakönyvvezető átnézte a házassági iratokat és megállapította azokból, hogy csak másnap lehet az esküvő, mivel a várakozási idő még nem telt le. Nagy kétségbeesés támadt etre a váratlan közlésre. Minden előkészületet megtettek a házasulandók és hozzátartozóik, megjött a násznép kosíkon Horvátiból, Palástról is össze volt toborozva a lakodalmi nép, sőt még a cigány is elfoglalta illő helyét a lakodalmi háznál s mindössze csak az volt a hiba, hogy nem lehetett megeksüdni. Erre az anyakönyvvezető azt tancsolta a házasulandóknak, hogy kezdjék el a lagzit, egyenek, igyanak, táncoljanak és éjfél után egy perccel jöjjenek a hivatalba, szakítsák meg a lakodalmat és ossze fogja őket adni. Mint a futótűz terjedt el a faluban a hír, hogy éjfélkor lesz Pataki Zsuzsi esküvője nemcsak a jegyzőnél, de még a papnál is. Csaknem az egész falu talpon volt, hogy tanuja lehessen ennek a nem mindennapi eseménynek. És valóban meg is történt, ami a község életében még nem fordult elő, hogy éjszaka 0 óra 1 perckor az anyakönyvvezető előtt, majd 0 óra 30 perckor a templomban örök hűséget fogadott egymásnak Oszoli Lajos és Pataki Zsuzsanna.

Fontoskodnak a zsidók

Ankara, febr. 18.

Vasárnap ülést tartott a zsidó világkongresszus angol szakosztálya és ki mondta, hogy Palesztinában a háboru után zsidó commonwealth-et kell berendezni. Egy delegátus kijelentette, hogy angol igazgatás alatt lehetetlen az arab zsidó együttműködés, mert az angol kormányban olyan személyek foglalnak helyet, akiknek magatartása nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az együttműködés lehetetlenné váljék. Az értekezlet határozata biztosítani kívánja a zsidók legnagyobb hozzájárulását a szövetségesek háborus erőfeszítéséhez és az összes demokratikus hatalmak rokon zenvét és cselekvő közreműködését óhajtja az antiszemitizmus elleni harcban. A Cohn birminghami kiküldött kijelentette, hogy a háboru után az antiszemitizmus fokozódni fog

és ezért a kérdést nemzetközi alapon kell megoldani. Az értekezlet határozatban üdvözölte a Szovjetunióban élő zsidókat.

Washingtonban arab küldöttség tartózkodik, amely emlékiratot küldött az amerikai szenátorok mindegyikének és hangsúlyozza, hogy az arabok minden körülmények között el vannak szánva Palesztina birtokban tartására. Ezért figyelmeztetik az Egyesült Államokat, hogy ne támogassák a zsidók palesztinai követeléseit.

Ausztrália kormánya, newyorki jelenés szerint, az Ausztrália északnyugati részén fekvő Kimberley terület tömeges zsidó bevándorlás céljaira engedte át. A zsidó telepítési társaság főtitkára a legközelebbi napokban Newyorkból Ausztráliába utazik.

Két forradalom

17

Károlyi, a bünös nagyravágyó egyre érthetlenebb lesz. Uralakodni akart; hogy uralomra juthasson, tönkre kellett tennie a hazugsággal elbódított Magyarországot és szövetkeznie kellett az ország minden ellenségével. Megtette. Kegyetlen, gyalázatos logika van ebben, de van benne logika. Hogy azonban most a saját hatalma ellenségeivel szövetkezik, ebben mintha már csak sötét gyöngelméjűség lenne. Minden megnyilakozásában belekeveredik ez a gyöngelméjűség és egyre torzabb jelenségekben nyilvánul úgy nála, mint a feleségénél. Önkénytelenül azokra a kis történetekre gondolok, melyek róluk szélteben keringenek.

Multkoriban Károlyi Mihály és felesége mozgófelvételt csináltak a királyi várban jövőre bevonulásukról, amit megvalósítani azonban nem mernek. Károlyi valóságos színházat rendezett, vörös szőnyeget vonatott, udvari libériában lakájok álltak sorfalat és feleségével, színészek közreműködése mellett, pompában bevonult a Várba. A felvétel elromlott. Előlről kezdték és megegyeszer eljátszották a komédiát... Aztán egy másik eset hire járta be a várost. Károlyi Mihályné jótékonykodni akart. Elszabdalta hát a királyi asztalneműt és a szentkoronás, cimerez damasztterítők-ből használhatatlanul kemény pelenkákat csinált a proletárgyermeknek.

Estélyeket rendeznek odafönn a várban. Az igazi magyar társadalom, mely visszavonultan, szinte gyászban él, már egyáltalán nem érintkezik Károlyi Mihályékkal. Ezen is segítenek ők könnyűszerrel. Az ujságokban híreket adnak le estélyeikről és a megjelenetek között nyugodtan közölik azok nevét is, akik az uccán már nem köszönnek nekik.

Mindentől elszakadtak ők ketten. Károlyit nem tartja többé semmi. Ma már az hírlík róla, hogy a magyar tiszték gyilkosát, Szamuelyt ő rejtette el multkori szökése után a törvény elől. Károlyi Mihály a hazugságon kezdte és a becsstelenségeken át most a piszkokba süllyed. Ha gátat nem vetnek neki hamar, félős, hogy magával rántja a nemzetet is.

Délfelé járt az idő, mikor megszólalt régen néma telefonom. Magam mentem a készülékhez. Unokatestvérem, Kozma Miklós százados felesége beszélt. A hangja, bár nyugodt akart volna lenni, feltűnően izgatott volt.

— Knöpfler szeretne veled beszélni. Fontos. Sürgős.

— Hát jöjjön ide.

— Most nem lehet. Figyel az anyós. Gyere te, az uccánkban találkozunk.

Letette a kagylót. Magunk között a rendőrséget hívtuk anyós-nak. Figyel?... Vajjon mi történhetett? Mit akar velem közölni Gömbös, mert hiszen Knöpfler az ő titkos neve. Bizonyosan a MOVE-ra vonatkozik... Az ujságban olvastam, hogy a hadügyminiszter indítványára a tegnapi minisztertanács elrendelte felosztatását.

Sohasem megyek el úgy otthonról, hogy Anyámtól ne bucsuznék. — Csak aztán idejekorán gyere haza — mondotta, mikor köszöntem neki.

Hideg szél fujt végig a Barossuccán. Unokatestvérem, a férje és Pekár Gyuláné jöttek felém. Kis távolságban Gömbös Gyula követte őket. — Elkisérjük egy darabon. — Gömbös mellém szegődött.

— A tegnapi minisztertanács elhatározta — mondotta halkán —, hogy internálni fognak minket, Bethlent, Barthát, Urmánczyt, Mikest, Wekerlét... magát is.

Megint az az érzésem volt, hogy nem rólam van szó és kívülállóan hallgatom ezt.

— Károlyi Debrón van, az elfogatási parancs az íróasztalán fekszik, csak aláírásra vár. Mit szólsz hozzá?

— Semmit — feleltem és színielcsodálkoztam, hogy milyen közömbösen veszem — azon gondolkodom, hogy kik fogják folytatni helyettünk.

Gömbös, miután átadta egy közös barátunknak, gróf Bethlen Istvánnak az üzenetét, leverten mondotta: — A többiek úgy határozták, hogy maguk közül senki sem szökik. Csak engem küldenek... majd onnan dolgozom a kezükre.

Aztán mindent megállapítottunk. Mikor Gömbös felállt, ki-

vette gomblyukából a kis MOVE-jelvényt, egy cserfakoszoruban fehér mezőn három szó: „Becsülettel a hazáért.”

— Őrizze meg emlékül, magánál senki sem viselheti több joggal.

Eljutottunk hát oda, hogy Magyarországon ma már hajtóvadászat folyik mindenütt az ellen, aki még magyar mer lenni. A Felföldön a csehek, Erdélyben a románok, a Délvidéken a szerbek, a még fennmaradó területen pedig az ugynevezett magyar kormány üldözi a magyarokat.

Az estét Anyámnál töltöttem és mint régen, gyermekkoromban, utána indultam, ha a szomszéd szobába ment. Nem mozdultam mellőle. Vacsora után egy csomó levelet vittem be hozzá, szerettem volna, hogy elrejtse saját dolgai között, ne akadjanak rá, ha még egy házkutatásra kerülne a sor. A leveleknek nem volt politikai vonatkozásuk. Kihűlt, megszűnt levelek volíak, melyeket nem olvas többé az ember és amelyeket mégsem bír elégetni, mert jó róluk tudni, hogy még itt vannak. Elmúlt tavasz holt levelei. Irtóztam volna, hogy idegen, durva kezek érintsék.

(Folytatjuk).

TÜBBEKNEK: Levelezésük-nél, kérdéseiknél kérjük, írják ki mindig teljes nevüket és címüket. Névtelen levelek nem válaszolhatunk. Pénzbeküldéseknél kérjük, írják meg mindig csekk vagy postautalvány hátsó részén, hogy az összeget milyen célra küldik be. Ha csak előfizetési díjat küldenek be, nem kell írni semmit, csak akkor, ha most küldenek be először előfizetési díjat.

Kerületi Előljárárság VI. ügyosztályához
Becskerek

VI-458 szám.

190

944. II. 1.

A becskereki Kerületi Előljárársági kórház röntgenológiai osztályának vezető orvosra van szüksége. Pályázatok a Kerületi Előljárárság VI. Társadalompolitikai és Közegészségügyi ügyosztályához nyujtandók be, ahol az összes szükséges felvilágosításokat megadják.

Méhészek!

Deli András, Tor. Vásárhelyen
(Debelyác) **prései műlépet** minden nagyságban és **méhviaszokat** vesz a legmagasabb árban. 186

Ujságkihordót

és rikkancsokat keres a

„TORONTÁL”

Sepp Kraft (Zápolya) utca 3. szám

A szerkesztésért és kiadásért felel

Üzvegy dr. Mara Jenőné

Uri (Herren) ucca 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Becskerek (Nagybecskerek)

Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.